

La Humanitat

Any II : Núm. 263
Barcelona, dimarts, 13 setembre 1932

Redacció i Administració: Ronda Sant Pere, 11, pral. : Telèfons 24646 i 24647
Impremta: Muntaner, 49 :-: Telèfon 31518

Fundador: LLUIS COMPANYS

EL GRAN ACONTEIXEMENT QUE S'APROPA ELS PARLAMENTARIS QUE VINDRAN EL DIA 24

Segons sembla el dia 24 sortiran de Madrid per arribar el dia 25 a Barcelona, el Cap del Govern, senyor Azaña; el president de les Constituents, senyor Besteiro; el president de la Comissió d'Estatuts, senyor Bello; el sots-secretari de la Presidència, senyor Ramos, i el president de la Comissió de Constitució, senyor Jiménez Asua. Possiblement el Cap del Govern i del Parlament vindran amb les seves respectives esposes.

Els grups parlamentaris no han designat encara els seus representants. De totes maneres sembla que és segura l'arribada d'Ossorio Gallardo, Ortega Gasset (Eduard), Lluís de Tàpia, Margarida Nelken, Barriobero, el qual es troba, ara, a Caldes, Ruiz Funes, l'alcalde de Madrid, Pere Rico, Ballester, Valera, etc.

Encara no han estat acordades les festes que amb tal motiu es celebraran. El moment és històric i cal que Catalunya es disposi a donar-li l'excel·lent importància que té.

Tota Catalunya vindrà a Barcelona per associar-se a l'arribada. Serà un espectacle únic. I cal que tots els periòdics de la nostra terra curin d'anar publicant les notes que facilitarà la Generalitat, i que contribueixin amb la seva propaganda a l'èxit de la jornada que clourà un greu període de la història pàtria.

NOTES DEL MEU CARNET

A causa del temporal alguns parlamentaris d'Acció Catalana i Unió Socialista no varen arribar a temps d'incorporar-se als seus companys.

Avui hem conversat amb un d'ells, que es mostrava profundament disgustat per tal contratemps.

De la Lliga hi havia el senyor Estelrich. Els senyors Abadal i Rahola no varen creure necessària la seva assistència. Dels independents, tant sols el senyor Sunyol.

«Es que a la Lliga li sap greu que s'hagi aprovat l'Estatut? El dia de la votació definitiva va votar-se també, abans, la Reforma agrària. Aquest projecte necessitava el quòrum de vots afirmatius. Si el projecte hagués quedat rebutjat per la manca de quòrum expressament favorable, la crisi era imminent.

La minoria de la Lliga va votar contra la Reforma agrària.

Joia pels carrers, crits, visques, aclamacions. Domassos i banderes en els barris populars. Però en els cercles on domina la Lliga, com el Passeig de Gràcia; en els llocs on s'engalanan els balcons pel Sagrat Cor o Cristo Rey, hi havia molts pocs balcons amb banderes. La Lliga estava absent en la jornada històrica.

Palestra va publicar uns manifestos que tenien l'oportunitat de voler deslitzar l'acte. Cal que els socis de Palestra vigilin la tasca política d'aquesta institució. I que cadascú faci el que tingui de fer.

A Marcellí Domingo no el vàrem veure a la Generalitat. No ens estranya. Tampoc no ens estranyaria que deixéssim de veure'l el dia 25. Aquelles dissortades il·lures!

«No vàreu veure el famós doctor, que anava amb la família?»

En el cotxe de la Presidència: Macià, Companys i dos alcaldes...

Diguin el que vulguin, ahir com avui, com per molts anys, és l'Esquerra! Tot l'altre quedava tan petit! És l'Esquerra per alguns anys si sap mantenir la cohesió, la disciplina i la serenitat de govern. Que això és el que s'ha de veure...

PER CATALUNYA

DE CARA A L'ESDEVENIDOR

Tothom ha contribuït al triomf de l'Estatut de Catalunya. Tothom, els uns en la història dels dies passats i els altres en la realitat dels moments presents.

No cal fer diferenciacions de catre personal. Es Catalunya tota la que ha guanyat, la que ha sabut aconseguir el triomf per la seva voluntat rectilínia, pel seu esforç sempre constant, per la seva continuïtat, per la realitat viva del problema.

Ha estat Francesc Macià el que ha encarnat, com a símbol gloriós, el moment emotiu, l'impuls romàntic, la voluntat resolta, l'Ànima heroica de la nostra terra.

Amb el moment històric que vivim es tanca un segle de la vida catalana. Fins ací l'agraïment i el romanticisme. D'ara endavant, la història serà per a nosaltres una responsabilitat més greu.

Hem de palesar al món que som dignes i mereixedors de les llibertats que ens han estat donades. I s'ha de demostrar que per a la nostra capacitat, pel nostre afany renovador, per les nostres ànsies constructives, l'autonomia que se'ns ha reconegut no és suficient encara.

Les veus torques, la campanya de casinet, la migrada visió de la política, el to tartarinesc i destemplet, la polèmica de mal gust, l'ús barroer d'armes de mala llei, l'ofensa innecessària, tot això, propi de pobles rudimentaris, ha d'ésser retirat de les nostres pràctiques polítiques.

Tenim una missió a complir per Catalunya i per a Catalunya. Estem a les hores delicades de les experiències decisives i s'han d'afrontar els moments amb elevació d'esperit i una enlairada concepció de la nostra tasca. Res de conjunisme, ni de debilitats, ni de concessions a l'adversari. Cal fer una política viva, ardent, vibrant, però sense personalismes ofensius i sense cercar la pròpia preeminència, rebaixant els mèrits de l'adversari. No hem de destruir de manera antipatriòtica els valors diversos de Catalunya.

Cal cercar els tècnics de vàlua, els polítics de selecció, els organitzadors hàbils i eficients. Cal fer moltes coses enlairant el cor i tenint Catalunya com a únic pensament.

Així sia.

CRONICA D'UN VIATGE TRIOMFAL

Tarda de dissabte. Alegria de la tarda ciutadana — la més ciutadana de totes les tardes — del dissabte.

A les set i minuts sortim de Barcelona; a les set i minuts i amb por de pluja.

Anem a Sant Vicents a esperar els diputats de Catalunya. Hem destacat un amic a la guixeta perquè no era cosa que tots féssim cua. Quan li arriba el torn, demana l'amic:

—Quatre segones per a Sant Vicents.

—Quin Sant Vicents? El de Calders? — pregunta l'empleat.

I el nostre amic, que ha passat molts anys en terres d'Amèrica i és home que és despacienta aviat, respon:

—Sant Vicents dels diputats que porten l'Estatut!

L'empleat i l'amic s'entenen desseguida.

Baixem a l'andana. No hem d'esperar gaire. El tren. El departament de segona amb aquell encoixinat blau-mari tan trist, tan d'assil d'horfens d'accidents ferroviaris.

Viatge breu: una hora. Una hora que esdevé molt curta gràcies a la conversa dels amics que ens acompanyen. En la conversa un únic tema: política, una mixtura, un còctel de política de casa i de fora en el qual es barregen els noms de Lluís Companys, Herriot, Mussolini, Macià, Hitler, Cambó...

La finestreta del vagó, en una visió ràpida, breu, de film, s'illumina amb les estacions del trajecte: la cantina, el quiosc de llibres i periòdics, la cambra del cap d'estació amb aquella làmpara verda que hi ha en totes les cambres dels caps d'estació.

Després la finestreta torna a ésser un forat negre de nit.

Dues o tres vegades, el terratrèmol d'un tren en direcció contrària — terratrèmol de pare d'atraccions en to major — apaga, talla les converses en sec, deixant en l'aire, com guillotina, l'última paraula.

El mar. Sempre fa bonic el mar. Sobretot quan no t'has d'embarcar per força.

Amb lluna encara en fa més. La lluna patina el mar d'un romanticisme intrascendint i un xic ensucrat — un romanticisme de targeta postal — que no va gens malament: amb la lluna i el mar encara poden fer-se unes quantes àries de sarsuela.

Les costes de Garraf. Alguns viatgers tanquen les finestres per por del fum. No sabem què és pitjor, si el fum de la màquina, o la calor del vagó tancat. Per tant, no sabem què fer: si obrir o tancar la finestra.

Dubtant, passem les costes.

Vilanova i Geltrú. El tren es detura uns moments. Aquesta operació la repeteix en altres estacions. Po-

El professor Piccard que acaba d'anunciar el seu propòsit de fer d'aquí pocs mesos una nova ascensió a l'estratosfera sortint de la Badia d'Hudson. Ha dit el savi professor suís que espera arribar a l'Alcària de vint mil metres

—Miri que dir que les Corts han fet tan bona feina! Com es coneix que els que ho diuen no són jesuïtes ni grans d'Espanya.

PEL BON NOM DE BARCELONA

Un fet que no pot reproduir-se

Ahir, com altres tantes vegades, els obrers sense feina que acudeixen a la Borsa del Treball, es manifestaren a la Plaça de la República, en forma bon xic tumultuosa. Fins aquí el fet podria registrar-se com una conseqüència dolorosa de la crisi actual, però ahir varen produir-se incidents de mena tan delicada que fan pensar seriósament en la conveniència ineludible de canviar el local, per un altre més llunyà del centre de la ciutat, on està actualment instal·lada l'estamentada institució social.

La manifestació dels sense feina d'ahir va coincidir, a la Plaça de la República, amb l'arribada dels autocars que conduïen uns tres-cents turistes anglesos desembarcats ahir del vaixell "Homeric". Alguns dels manifestants, palesant una dolorosa manca de cultura es dedicaren a insultar i molestar grolleraient les senyores que formaven part de l'expedició, en anar a visitar els Palaus de l'Ajuntament i de la Generalitat. No cal dir que aquesta conducta va motivar els conseqüents incidents.

Això no deu repetir-se. Els esmentats turistes s'endurien de Barcelona una dolorosa impressió i en aquests moments en que hom pensa en organitzar el turisme d'una manera seriosa, de cap manera pot consentir-se la repetició de fets d'aquesta mena.

El trasllat de les oficines de la Borsa del Treball és una mesura que s'imposa.

Unes quartilles del governador civil de Barcelona

L'aprovació de l'Estatut és una reparació deguda a Catalunya i un gran bé per a Espanya

Un diari madrileny sol·licità del senyor Joan Males, la seva opinió sobre l'aprovació de l'Estatut. El governador civil contestà amb les quartilles següents:

«Es propi de vells, recordar coses llunyanes, i jo me'n puc sostreure en aquests moments.

En 1901, els ciutadans barcelonins, amb els seus vots, elegiren un Ajuntament del qual vaig tenir l'honor de formar part, i en el qual era figura molt destacada la del senyor Jaume Carner, actual ministre d'Hisenda.

Aquell Ajuntament, en desterrar de l'Administració municipal les empremtes profundes del caciquisme, constituí l'avançada en la conquesta del règim autònom de la nostra terra.

Vaig ésser diputat a Corts per primera vegada en aquelles eleccions memorables de Solidaritat Catalana, en aquell moviment formidable i entusiasta del poble català en el qual tan clarament expressà aquest el seu propòsit de regir els seus destins sense minva per a Espanya. I en aquests moments de satisfacció intensa, crec de justícia evocar el record d'aquella gran figura de la política, don Nicolàs Salmerón, la comprensió i clarividència del qual s'han reproduït esplendorosament implantada la República, en Alcalà Zamora, Azaña, Bello i Besteiro.

Des d'aquella època, data la meua amistat entranyable amb Francesc Macià, iniciada en els moments de lluita per la nostra autonomia, mai enterbolida ni en les hores amargues

de l'exili i de l'adversitat, ni en els dies venturosos de glòria i de triomf.

Diputat diverses vegades i senador una, sempre republicà i sempre autonomista, apareixen la meua veu i el meu vot sumats als que propugnaren per l'autonomia catalana davant la incomprensió monàrquica.

Ja veterà, lluirat per complert a les tasques professionals, vaig renovar les meves activitats polítiques a l'adveniment de la República, veient-me obligat per requeriments inexcusables a encarregar-me del Govern de Barcelona i en ocupar la direcció del mateix, guardant absoluta lleialtat als Poders constituïts, he fet tot el que he pogut en pro dels ideals autonomistes, que he compartit durant tota la meua vida de republicà.

Amb aquests antecedents, que ha de semblar-me l'aprovació de l'Estatut? Una reparació deguda a Catalunya i un gran bé per a Espanya.

Un cicló ha causat onze morts

Nassau. — Els funcionaris de Nassau que es traslladaren en avió a l'illa d'Abaco assenyalen que el cicló que es desfermà a la part nord d'aquella illa ha causat onze morts i nou ferits.

Sis establiments agrícoles han quedat devastats pel cicló i per la mar de fons que l'acompanyà, i que destruí infinitat d'edificis.